

✉ Stuur uw mening (bij voorkeur maximaal 150 woorden) onder vermelding van uw naam en woonplaats naar: opinieredactie@bd.nl
Podium vindt u ook op de website van het Brabants Dagblad: bd.nl/opinie

Invoeren van de WTP, dat lijkt ons een slecht idee!

De slogan 'het wordt allemaal beter en welvaartsvast' na de invoering van de Wet Toekomst Pensioenen (WTP) wordt door steeds meer experts ernstig betwijfeld. Straks wordt het volstrekt normaal dat het pensioen van iemand van 70 jaar wordt verhoogd, terwijl het bij een 80-jarige juist wordt verlaagd.

Liliane Stoevenbeld

Opinie

Met de Wet Toekomst Pensioenen (WTP) wil de regering een nieuw pensioenstelsel introduceren, waarin al het geld in aparte potjes wordt gestopt. Alle collectieve pensioenvermogens worden opgedeeld. En alle risico's worden bij het individu gelegd. Werkgevers worden gevrijwaard van alle pensioenrisico's. Vaak gegarandeerde uitkeringen worden omgezet naar variabele uitkeringen. Uitkeringen die meebewegen met de economie op de beurskoersen. Per deelnemer gaat het gemiddeld om 120 duizend euro. De pensioendeelnemers hebben niet de mogelijkheid tot inspraak of bezwaar tijdens de overgang. Onbekend is wie hoeveel krijgt.

Zo'n operatie brengt enorme risico's met zich mee. De Raad van de Rechtspraak heeft tot tweemaal toe gewaarschuwd dat de hele rechtspraak kan vastlopen als de wet wordt ingevoerd en de deelnemers bezwaar gaan maken tegen de manier waarop het vermogen verdeeld is. De mensen kunnen niet nagaan of hun pensioen voor of na de overgang wel goed berekend is. Ook hangt de verdeling bij dit invaren (overgaan van het ene naar het andere stelsel) sterk af van de rentestand op 1 januari 2027. Voor jonge deelnemers kan 1 procent verandering van de rente wel 30 tot 40 procent schelen in het bedrag dat ze meekrijgen. Ook bij de ombouw van ict-systemen en de callcentra worden grote problemen verwacht. De slogan 'het wordt allemaal beter en welvaartsvast' wordt door steeds meer experts ernstig betwijfeld.

Liberaler marktdenken

Het collectieve, sociale pensioenspaarsysteem werkte tot 2007 prima, bijna ieder jaar werd er geïndexeerd met de prijscompensatie. Dit kon omdat de pensioenfondsen rekening mochten houden met het rendement wat ze gemiddeld over hun beleggingen haalden. Door het toezicht te verschuiven van de Pensioen- en Verzekeringskamer naar De Nederlandsche Bank – onder invloed van de dominantie van het liberale marktdenken – ging het mis.

De meeste pensioenfondsen beleggen voor de helft in goed renderende aandelen. Maar na 2007 moesten ze rekenen alsof al ons geld in staatsleningen met een laag rendement was belegd. De Europese Centrale Bank heeft de rente tot onder de 0 procent verlaagd om de landen van Zuid-

▲ De mensen kunnen niet nagaan of hun pensioen voor of na de overgang wel goed berekend is.

FOTO: ROB HUBERS

Europa met hoge staatschulden te helpen. Maar het gevolg was dat de Nederlandse pensioenfondsen steeds meer geld moesten oppotten. Het pensioenvermogen is in die jaren toegenomen van 600 miljard tot 1500 miljard. Er was dus voldoende geld beschikbaar om pensioenspaarders, slapers en gepensioneerden jaarlijks te indexeren. Toch werd dat niet gedaan.

Terwijl de werkelijke rendementen ruim boven de 6 procent lagen, moesten de pensioenfondsen rekenen met minder dan 1 procent. Gepensioneerden en spaarders gingen er financieel op achteruit. Veertien jaar niet of nauwelijks indexeren en

zelfs korten heeft ernstige financiële gevolgen voor het uitgavenpatroon van ouderen. Mensen met een klein pensioen merken dat dagelijks in hun portemonnee. Het rantsoeneren op gezonde voeding en het stoppen met een tandarts te bezoeken om de vaste lasten te kunnen blijven betalen, kan voor hen ernstige gezondheidsrisico's met zich meebrengen.

Individuele potjes

Minister Carola Schouten (ChristenUnie) hamert op het belang van risico's delen. Maar juist in de WTP worden minder risico's met elkaar gedeeld door het systeem van individuele potjes. Zij betoogt dat het

huidige pensioenstelsel niet van deze tijd is, maar juist de mensen die van baan veranderen, zijn slechter af. Zij raken mogelijk de compensatie voor de afschaffing van de doorsnee systematiek kwijt. Ook kunnen opgebouwde rechten op een nabestaandenpensioen onder de WTP zomaar verdwijnen.

Scheve gezichten onder leeftijdsgroepen wil Schouten voorkomen. Maar in de wet staat dat iedereen, afhankelijk van zijn leeftijd, een ander rendement krijgt. Volgens de regels van de WTP is het volstrekt normaal dat het pensioen van iemand van 70 jaar wordt verhoogd, terwijl het bij iemand van 80 jaar juist wordt verlaagd. In de WTP mag er belegd worden met geleend geld. Als de beurs dan een keer instort, kan het verlies groter zijn dan de eigen inleg waardoor je op een negatief pensioensaldo kunt uitkomen. Het potje voor de oude dag is dan leeg. Om dat te voorkomen moet het tekort dan aangevuld worden uit de pensioenpotten van de spaarders en gepensioneerden.

Alleen de memorie van toelichting WTP bestaat al uit 360 pagina's. En daar komen nog zeker 400 bladzijden beantwoording op Kamervragen bij. De wet is nog niet door Tweede- en Eerste Kamer. Na beraad in de Tweede Kamer is uiteindelijk besloten de Wet artikelsgewijs te behandelen om de fouten er uit te halen. Als je de behandeling via internet volgt, kan je zien dat er regelmatig wetsartikelen zijn waarbij noch de minister, noch de Kamerleden begrijpen wat er staat en wat de bedoeling is. De Kamerleden hebben nog weer 250 technische vragen gesteld, en de minister probeert die in anderhalve dag af te raffen.

Discussie in kleine kring

Van voorlichting over de voorliggende keuzemogelijkheden en standpunten is nauwelijks sprake. Er is amper media-aandacht voor het wetsvoorstel. De complexiteit en het gebedzige jargon nodigt daartoe niet uit. De pensioenindicaties worden dan ook in kleine kring gevoerd.

Het kabinet wil de wet zo snel mogelijk door de Tweede Kamer loodsen, koste wat kost. De belangen van de pensioenindustrie zijn groot. Er lijkt te worden vergeten dat het de werkenden en gepensioneerden zijn die verplicht een pensioencontract getekend hebben met hun pensioenfondsen en wekelijks een dag salaris daarvoor hebben ingeleverd. Naar hun mening wordt niet gevraagd.

■ Liliane Stoevenbeld is aangesloten bij PensioenActie Oost.

“
Als de beurs instort, kan je op 'n negatief pensioensaldo uitkomen. Het potje voor de oude dag is dan leeg